
BỘ VĂN HÓA THỂ THAO VÀ DU LỊCH
TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
Khoa Văn hóa Du lịch

**KHU TƯỞNG NIỆM VƯƠNG TRIỀU
MẠC TRONG SỰ PHÁT TRIỂN DU LỊCH
HẢI PHÒNG**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn: Lê Thị Tuyết Mai

Sinh viên thực hiện : Bùi Thị Xoan

Lớp : VHDL 15B

Hà Nội, tháng 5 năm 2011

MỤC LỤC

	Trang
MỞ ĐẦU	
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	3
3. Mục đích yêu cầu của đề tài nghiên cứu.....	4
4. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu.....	4
5. Phương pháp nghiên cứu.....	5
6. Bố cục của khóa luận.....	5
Chương 1: KHÁI QUÁT VỀ HUYỆN KIẾN THỤY VÀ KHU TƯỞNG NIỆM VƯƠNG TRIỀU MẠC	
1.1. Huyện Kiến Thụy và các di tích thời Mạc.....	6
1.2. Sơ lược về lịch sử nhà Mạc và sự hình thành Khu Tưởng niệm.....	19
Tiểu kết.....	26
Chương 2: KHU TƯỞNG NIỆM VƯƠNG TRIỀU MẠC VỚI HOẠT ĐỘNG DU LỊCH	
2.1. Các giá trị của Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.....	28
2.2. Thực trạng hoạt động du lịch tại Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.	34
Tiểu kết.....	47
Chương 3: ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH TẠI KHU TƯỞNG NIỆM VƯƠNG TRIỀU MẠC	
3.1. Định hướng.....	48
3.2. Đề xuất một số giải pháp.....	49
KẾT LUẬN.....	67
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	70
PHỤ LỤC.....	72

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Kiến Thụy là một vùng đất giàu truyền thống văn hóa, lịch sử từ bao đời nay. Một mảnh đất phong phú và đa dạng với nguồn tài nguyên tự nhiên và tài nguyên nhân văn, phong cảnh sơn thủy hữu tình với dòng Đa Độ uốn khúc bao quanh các thôn, làng, con người nơi đây chăm chỉ, cần cù và hiếu khách. Đó chính là cơ sở bước đầu để phát triển du lịch Kiến Thụy hiện tại và tương lai.

Kiến Thụy cũng chính là nơi khởi phát của Vương triều Mạc - một trong ba triều đại mà theo quan điểm của các sử gia phong kiến là bị coi là " thoán nghịch, phải mang danh ngụy triều". Tuy nhiên cho đến thời điểm hiện tại vẫn không ngớt những tranh cãi xoay quanh triều đại này, nhà Mạc có công hay có tội?

Nhưng có một điều chắc chắn đó là nhà Mạc đã gây dựng cơ đồ lớn, đưa đất nước ta thoát khỏi bần hàn, cơ cực. Nhìn lại quãng thời gian 65 năm tồn tại và gây dựng cơ đồ (1527 - 1592), Vương triều Mạc đã để lại cho chúng ta nhiều thành tựu đáng kể. Đặc biệt là kho tàng di tích kiến trúc nghệ thuật điêu khắc đồ sộ. Có thể khẳng định rằng trung tâm Dương Kinh xưa tức Kiến Thụy ngày nay có mật độ đậm đặc nhất hệ thống phế tích, di tích các công trình kiến trúc mang dấu ấn, phong cách nghệ thuật nhà Mạc. Chỉ tính các di tích lộ thiên đã gần 50, một con số không nhiều nhưng cũng không phải là ít so với một triều đại tồn tại ngắn ngủi như vậy.

Trong số những công trình đó có thể nói thành Dương Kinh là công trình kiến trúc to lớn và đồ sộ nhất nhưng do các triều đại giao tranh nắm quyền đã phá hủy toàn bộ Dương Kinh - là nơi Mạc Đăng Doanh xây dựng cho vua cha là Mạc Đăng Dung về sống tại chính quê hương của ông khi về

già. Thời gian cũng đã tàn phá đi dấu tích một thời vàng son của Dương Kinh nhà Mạc, đó là một tổn thất to lớn xét về mọi mặt: lịch sử, nhân văn, nghệ thuật cho quốc gia.

Nhận thấy được những giá trị đó của khu di tích Dương Kinh, UBND thành phố Hải Phòng đã có dự án xây dựng lại khu di tích nhà Mạc, cụ thể là "Khu tưởng niệm các Vương triều Mạc" tại thôn Cỗ Trai, xã Ngũ Đoan, huyện Kiến Thụy, Hải Phòng. Ngày 19/5/2009 UBND thành phố đã chính thức công bố quyết định phê duyệt quy hoạch chi tiết khu tưởng niệm Vương triều Mạc trên chính nền đất Dương Kinh xưa. Đây thực sự là một công trình đồ sộ của thành phố cảng.

Phó Thủ tướng thường trực Nguyễn Sinh Hùng, trưởng ban chỉ đạo Quốc gia kỷ niệm 1000 năm Thăng Long - Hà Nội đã đồng ý: " đưa công trình đầu tư xây dựng khu tưởng niệm các vua nhà Mạc vào danh mục các công trình hoàn thành hướng tới kỷ niệm 1000 năm Thăng Long - Hà Nội. Đây là công trình mang ý nghĩa lịch sử rất lớn và sẽ mở hướng cho nhiều dự án khác mà huyện và thành phố sẽ triển khai tại vùng đất Dương Kinh xưa".

Khu tưởng niệm vương triều Mạc thực sự đã và đang là tâm điểm của du lịch Kiến Thụy và du lịch Hải Phòng. Rồi đây trên vùng đất Dương Kinh xưa, bên cạnh thành phố đô thị hiện đại sẽ hồi sinh một quần thể di tích phảng phất bóng hình kinh đô xưa làm nên một Hải Phòng vẫn ngày đêm trỗi dậy nhưng chiều sâu lịch sử thì không hề bị lãng quên. Chính nó sẽ là nền tảng phát triển du lịch Hải Phòng, kết hợp với các vùng miền khác nơi có dấu tích nhà Mạc đi qua tạo nên tuyến, điểm du lịch hấp dẫn du khách.

Là một người con sinh ra và lớn lên ở thành phố hoa phượng đỏ, em muốn góp một phần nhỏ bé của mình để giới thiệu về một điểm du lịch mới

của thành phố, từ đó đưa ra một số ý kiến của bản thân trong việc phát triển du lịch, thu hút du khách gần xa đến với Dương Kinh. Vì lý do đó e đã chọn đề tài " Khu tưởng niệm Vương triều Mạc trong sự phát triển du lịch Hải Phòng " để làm đề tài khóa luận bảo vệ tốt nghiệp Đại học.

Em hy vọng được đóng góp chút công sức nhỏ bé của mình cùng những cố gắng của thành phố tôn tạo một khu di tích lớn, trường tồn với thời gian. Thành phố Hải Phòng sẽ thu được những hiệu quả trong công tác giáo dục lòng tự hào và hướng về cội nguồn của thế hệ trẻ đồng thời phát triển du lịch, làm giàu thành phố thân yêu.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Cho đến nay, trên bình diện lý thuyết, đã có nhiều nhà nghiên cứu về các di tích lịch sử văn hóa thuộc về triều đại nhà Mạc nhưng chỉ là những bài viết hết sức chung chung mà chưa đưa ra những nghiên cứu cụ thể cho một di tích nào. Đặc biệt là việc mô tả và bàn sâu đến việc đưa các di tích đó vào lĩnh vực phục vụ du lịch, khai thác theo hướng sử dụng chúng vào mục đích đem lại lợi nhuận trong du lịch.

Về di tích lịch sử ở huyện Kiến Thụy, Hải Phòng đã có một số tác phẩm có đề cập đến như: " Hải Phòng phong vật chí ", " Lịch sử triều hiến chương đại chí ", "Đại Nam nhất thống chí ". Tuy vậy từ hòa bình lập lại đến nay nhiều công trình nghiên cứu về Hải Phòng cũng đề cập đến các di tích lịch sử nhà Mạc tại huyện Kiến Thụy tiêu biểu là "Địa chí Hải Phòng" do hội đồng lịch sử thành phố Hải Phòng xuất bản năm 1990, "di tích thời Mạc vùng Dương Kinh" của tác giả Nguyễn Văn Sơn năm 1997, "Hải Phòng di tích lịch sử văn hóa " của Trịnh Minh Nhiên, Trần Phương và Nhuận Hà, (nxb Hải Phòng, năm 1993), " Một số di sản văn hóa Hải Phòng" của Nguyễn Ngọc Thao, Lê Thế Đoàn, Ngô Đăng Lợi (2 tập, nxb Hải Phòng năm 2001 -2002) và nhiều bài viết đăng tải trên các tạp chí khoa học, báo cáo của Trung ương, địa phương.

Hầu hết các tác phẩm này chỉ giới thiệu những giá trị lịch sử, văn hóa, kiến trúc, nghệ thuật chứ không đề cập nhiều trong hoạt động du lịch, kể cả một công trình lớn như khu di tích Dương Kinh nhà Mạc cũng vậy. Trong quy - hoạch phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội của huyện Kiến Thụy đến năm 2010 cũng chỉ đề cập vài dòng cho phần tiềm năng du lịch của huyện. Cho đến nay chưa có công trình nào bàn về việc đưa di tích đó cho việc phát triển du lịch huyện.

3. Mục đích, yêu cầu của đề tài nghiên cứu

Với đề tài: " Khu tưởng niệm Vương triều Mạc trong sự phát triển du lịch Hải Phòng ", khóa luận nhằm mục đích:

- Tìm hiểu Khu tưởng niệm Vương triều Mạc được xây dựng lại trên nền đất Dương Kinh xưa của nhà Mạc huyện Kiến Thụy, Hải Phòng.

- Đề xuất một số ý kiến với chính quyền, ngành Du lịch cùng các Ban ngành có liên quan của thành phố Hải Phòng về việc đưa các di tích lịch sử văn hóa khác mang dấu tích của nhà Mạc cùng với Khu tưởng niệm Vương triều Mạc vào phát triển du lịch, góp phần phát triển kinh tế, bảo tồn và phát huy những giá trị truyền thống của huyện nhà.

Từ những mục đích trên, nhiệm vụ của việc nghiên cứu đặt ra là:

- Làm rõ quá trình hình thành của Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.
- Phân tích các giá trị của Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.
- Làm rõ thực trạng hoạt động du lịch tại Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.

- Đề xuất một số giải pháp phát triển du lịch tại Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.

4. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

- Các hạng mục công trình kiến trúc thuộc Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.

- Các hoạt động du lịch tại Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Toàn bộ Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.
- Mở rộng phạm vi nghiên cứu các khu di tích liên quan đến Vương triều Mạc (ngoài Khu tưởng niệm trên địa bàn huyện Kiến Thụy, Hải Phòng).

5. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu em đã sử dụng phương pháp nghiên cứu các tài liệu liên quan từ nhiều nguồn khác nhau, sau đó phân tích, so sánh, tổng hợp, đưa ra định hướng và giải pháp phát triển du lịch tại Khu tưởng niệm Vương triều Mạc. Ngoài ra em còn sử dụng phương pháp điều tra xã hội học để đưa ra thực trạng tại Khu tưởng niệm Vương triều Mạc.

6. Bố cục của khóa luận

Khóa luận bao gồm: Mở đầu, Kết luận và 3 Chương

Chương 1: Khái quát về huyện Kiến Thụy và Khu tưởng niệm Vương triều Mạc

Chương 2: Khu di tích Vương triều Mạc với hoạt động du lịch

Chương 3: Định hướng và giải pháp phát triển du lịch tại Khu tưởng niệm Vương triều Mạc

Ngoài ra còn có các phần Tài liệu tham khảo và Phụ lục.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bảo tàng Hải Phòng - *Công tác bảo vệ di tích lịch sử*, 1970.
2. Trần Lâm Biền - *Chùa Việt*, nxb Văn hóa thông tin Hà Nội, 1996.
3. Trần Lâm Biền - *Trang trí mỹ thuật của người Việt*, nxb văn hóa dân tộc, Tạp chí văn hóa nghệ thuật, Hà Nội, 2001.
4. Lê Quý Đôn - *Đại Việt thông sử*, nxb Bộ Văn hóa Giáo dục và Thanh niên.
5. Lê Văn Hưu, Phan Phú Tiên, Ngô Sĩ Liên - *Đại Việt sử kí toàn thư*. Dịch theo bản khắc gỗ năm Chính Hòa thứ 18, (1657).
6. Hội đồng lịch sử thành phố Hải Phòng - *Địa chí Hải Phòng*, 1999.
7. Huyện Ủy - UBND huyện Kiến Thụy - *Kiến Thụy xưa và nay*, thành phố Hải Phòng, Nxb lao động tháng 11/2009.
8. Phan Huy Lê - *Lịch sử chế độ phong kiến Việt Nam*, Tập 3 từ đầu TK 15 đến TK 19. Xuất bản lần 2 có chỉnh lý bổ sung. Nxb Giáo dục, 1965 - 525 tr.
9. Ngô Đăng Lợi - *Mạc Đăng Dung và Vương triều Mạc*, Hội sử học Hải Phòng, nxb Hải Phòng.
10. Ngô Đăng Lợi - *Nhà Mạc và dòng họ Mạc trong lịch sử*. - H: Hội khoa học lịch sử, 1996 - 518 tr, 19 cm.
11. Nguyễn Đình Nam - *Văn hóa Hải Phòng*, nxb Hải Phòng, 1996.
12. Trần Nhoãn - *Du lịch và kinh doanh du lịch*, nxb Văn hóa thông tin, 1996.
13. Nguyễn Văn Sơn - *Di tích thời Mạc vùng Dương Kinh Hải Phòng*, nxb Khoa học xã hội, 1997.
14. Trần Đức Thanh - *Nhập môn khoa học du lịch*, nxb Đại học quốc gia Hà Nội, 1999.

15. Nguyễn Ngọc Thao, Ngô Đăng Lợi, Lê Thế Loan - *Một số di sản văn hóa Hải Phòng* (2 tập), nxb Hải Phòng, 2001, 2002.
16. Trịnh Minh Thiên, Trần Phương, Nhuận Hà, Hải Phòng - *Di tích lịch sử văn hóa*, nxb Hải Phòng, 1993.
17. Nguyễn Minh Tuệ - *Địa lý du lịch*, nxb Thành phố Hồ Chí Minh - 1992.
18. *Đại cương sử lược Việt Nam* (tập 3), nxb Giáo dục (1/2006), (trang 108).
19. Trang web: huyenyukienthuy.gov.vn

Mactoc.net